

**Орталық Қазақстан жағдайындағы
баламалы қуат көздерінен
қамтамасыз етілетін ауылдық тұрғын
үйлер экстерьерінің дизайн-жобасын
зерттеу**

**Ғылыми жетекші
магистранты
Ә.К. Бәйдібеков**

МДиз-11 тобының

А.Б. Бодық

* **Зерттеу мақсаты:**

- * Орталық Қазақстан жағдайындағы баламалы қуат көздерінен қамтамасыз етілген ауылдық тұрғын үйлер экстерьерінің дизайн жобасын зерттеу.

* **Зерттеу міндеттері:**

- * – Табиғатты қорғау мәселесін ескере отырып ландшафты дизайндық тұтыну қажетіне сай бейімдеу;
- * – Табиғи ортаның адамға қажетті жағдайларын тұтынуға сай, орта дизайн әдістерін пайдалана отырып, мүмкіндік жасау;
- * – Табиғи ортаны қызметіне сай инженерлік абаттандыру, кіші сәулеттік пішіндермен толықтыру.

* **Зерттеу нысаны:**

- * Дизайндық жобаның теориялық және әдістемесін жасаудағы экологиялық мәселелер аспектісі.

* **Зерттеудің теориялық негіздемесі:**

- * Бұл ретте сәулет дизайн теориясына қатысты И.Д. Родичкина, Г.Б.Минервин, Рудэнко И.Н., Сидоренко М.В., В.Л.Глазычев, Вергунов А.П., М.Ф.Денисов, және т.б. еңбектерінде, сонымен қатар демалу ортадағы сәулетшілер (Е.М. Микулина, Т.А.Соколова, Л.С. Залеская, П.А.Ильинская, С.С.Ожегов, Черкасов И., М.Ф. Денисов, Сидоренко М.В., Сычева А.В., Ю.Н.Лобанов, Ю. А.Бондаря) еңбектерінде көреміз.

- * **Зерттеу пәні:** Деректегі анализ «дизайн – бағдарламалар» мәселесі аз қарастырылған, сондықтан бұл алдағы уақытта ұсынылған жобаны жетілдіру керектігін көрсетеді. Жоғарыда аталған авторлардың ғылыми еңбектерін жүйелеп қорытындылай отырып алда қойылған мақсатқа жету үшін шығармашылық жобамен жұмыс жасау.
- * **Зерттеу әдістері:** екі деңгейде болады: теоретикалық (дизайн-концепциясының жобасы және әдебиетке анализ); эмпирикалық, практикалық (дизайн-бағдарламаның жобасы). Негізгі сүйенетін әдіс ретінде кешенді, пәнаралық (графикалық дизайн, сәулеттік дизайн, моделдеу) байланысы таңдалған.
- * **Қолдану аясы:** ұсынылып отырған дизайн-жоба - Орталық Қазақстан жағдайындағы баламалы қуат көздерінен қамтамасыз етілген ауылдық тұрғын үйлер экстерьерінің дизайн жобасын зерттеулерін біртіндеп жүзеге асыру. Мұндай кешенді жоба ландшафтық сипаттамасы жағынан қандай да жағажайлық орында іске асырылуы мүмкін.

Баламалы қуат көздері

Жел энергетикасы

Гидроэнергетика

Геотермалдық
энергетика

Гелиоэнергетика

Биоэнергетика

Сутегі
энергетикасы

Жел энергетикасы атмосферадағы ауа массасының жел энергиясын-кинетикалық энергияны пайдалануда мамандандырылған энергетика саласы.

Жел энергетикасы

Желгенераторы

Жел энергиясы

Жел энергиясы жел қондырғыларының қалақтарын қозғалысқа келтіру үшін желдің күшін пайдаланады. Турбиналық қалақтардың айналуы электр генераторы арқылы электр тоғына айналады. Ескі диірменде жел қуаты механикалық машиналарды қосу үшін пайдаланылды, мысалы, астықты ұнтақтау. Енді кең ауқымды жел электр станцияларынан алынатын электр токтарының шалғай жерлерге немесе жеке үйлерге энергиясын жеткізу үшін пайдаланылатын ұлттық электр желілерінде, сондай ақ шағын жеке турбиналарда пайдаланылады.

Артықшылықтары

Жел энергиясы қоршаған ортаны ластамайды, өйткені жаңартылатын энергия көзі жел болып табылады. Жел электр станциясы жағалаудан тыс салынады.

Кемшіліктері

Жел энергиясы бір келкі емес. Егер желдің жылдамдығы азайса турбина қозғалысы баяулайды және энергия аз өндіріледі. Үлкен жел электр станциясының болуы декорациясына теріс әсер әкелуі мүмкін.

Күн энергиясы

Күн энергиясы әдетте, жылыту, тамақ дайындау, электр энергиясын өндіру, тіпті теңіз суын тұщыландыру үшін пайдаланылады. Күн сәулелері күн қондырғылары арқылы түседі, күн сәулесі электр қуатына, жылуға айналады.

Артықшылығы

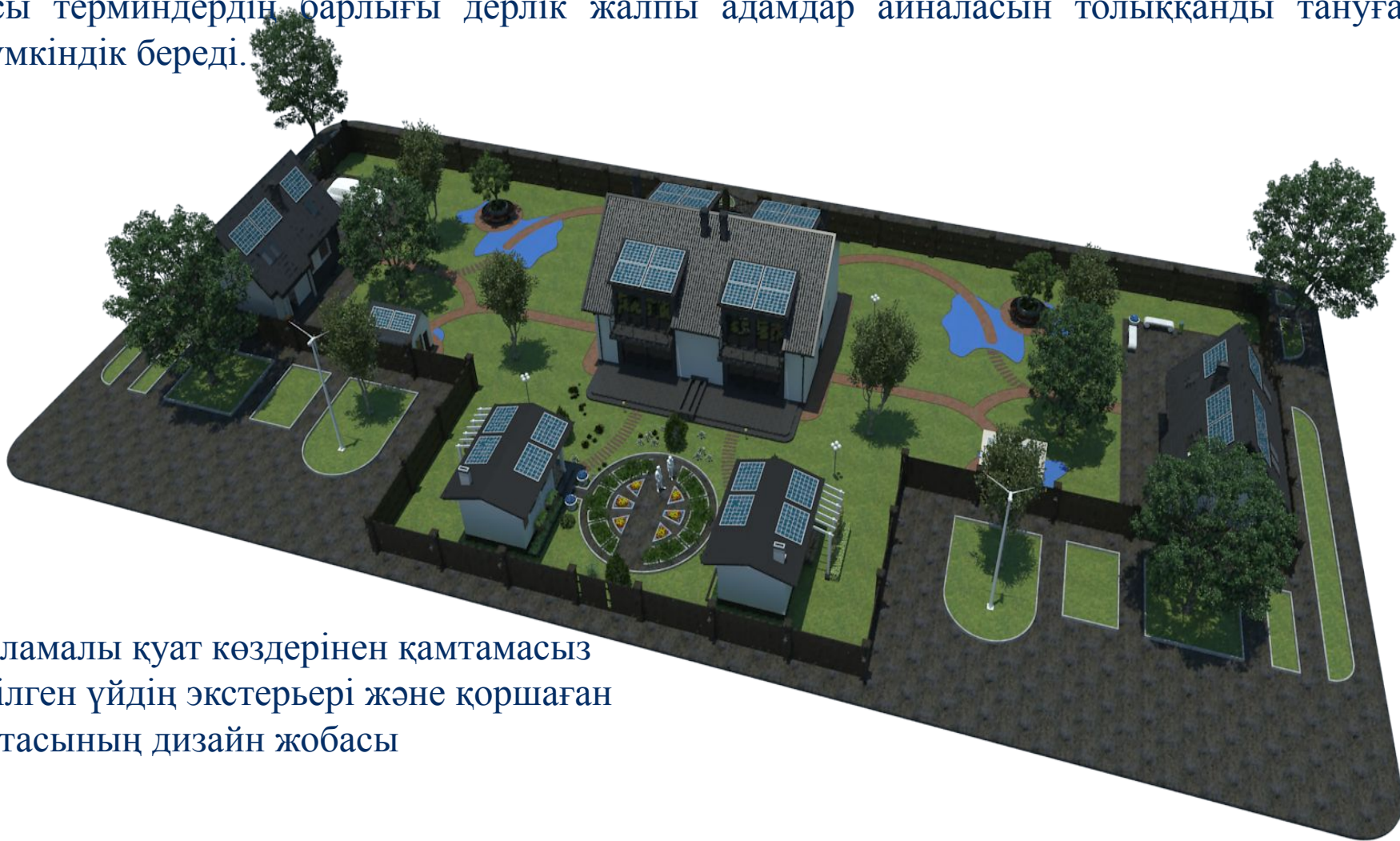
Күн энергиясы -жаңартылатын ресурс. Күн шығып тұрғанға дейін оның энергиясы жерге жетеді. Күн энергиясы суды немесе ауаны лаस्ताмайды, өйткені жанармайды жағу нәтижесінде химиялық реакция жоқ. Күн энергиясын жылыту және жарықтандыру секілді тәжірбиеде қолдану үшін тиімді пайдалынады.

Кемшілігі

Күн сәулесі шықпаса, күн энергияны шығармайды. Түнде және бұлыңғыр күндерде өндірілген энергия көлемі шектеледі. Күн стансалары өте қымбат болуы мүмкін.

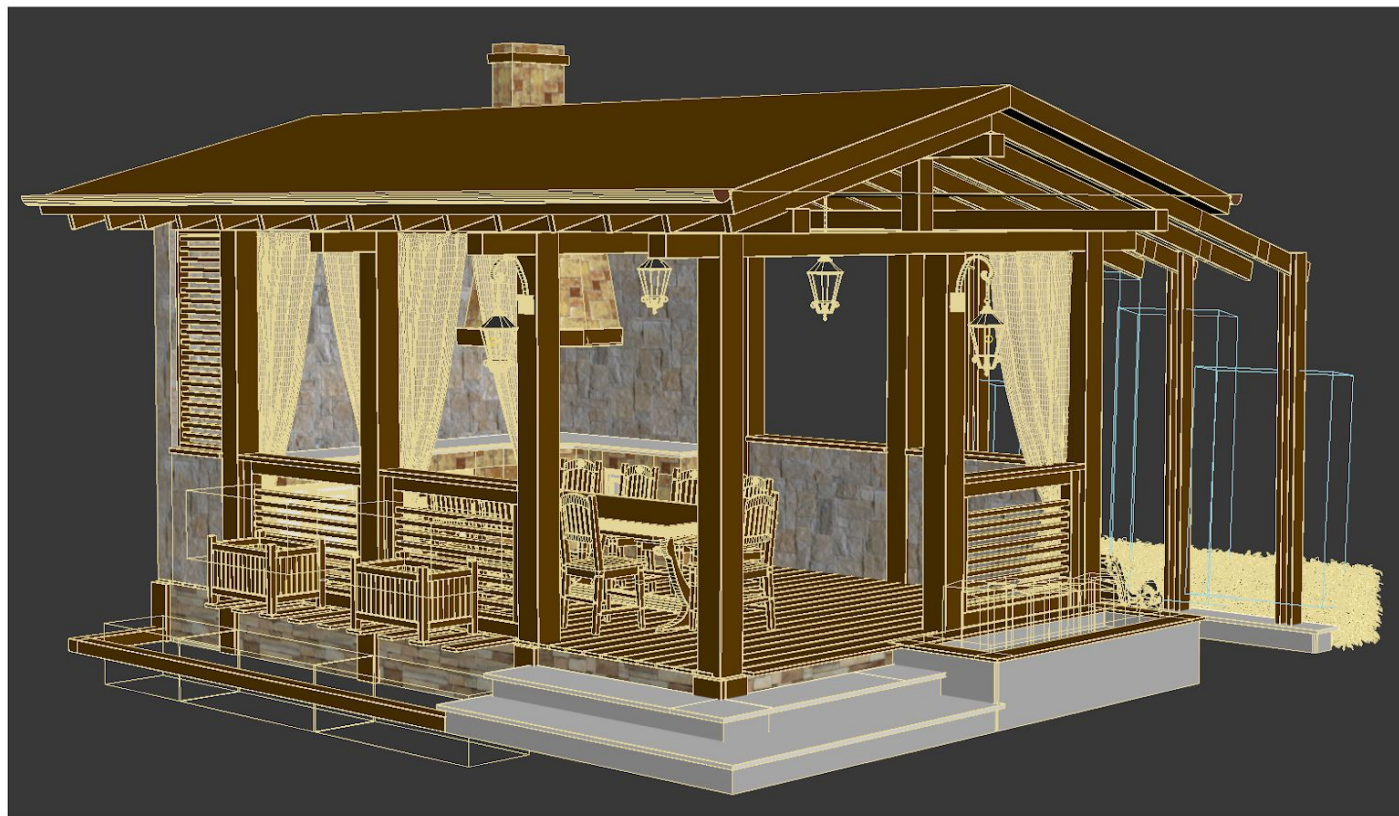

Дизайн – бағдарламаның концепциясын дайындау барысында тұрғын үйдің сәулеттік жоспары қаралды. Осы жұмыс барысында негізгі нысаны «адам – қоршаған орта – дизайн» төңірегінде болды. Осы тұрғыдан алғанда келесі ғылыми категориялар мен түсініктерге тоқталамыз. Жекелеген жағдайларда әлеуметтік, мәдени орта, эстетикалық, көркемдік, қоршаған орта, сәулеттік, өмірлік орта сияқты анықтамалар беріледі. Осы терминдердің барлығы дерлік жалпы адамдар айналасын толыққанды тануға мүмкіндік береді.

Баламалы қуат көздерінен қамтамасыз етілген үйдің экстерьері және қоршаған ортасының дизайн жобасы

Сұқпатхана

Таунхаус

Қорытынды

Жаңаша қазіргі заманауи әдіс-тәсілдерді қолдана отырып, баламалы қуат көздерінен қамтамасыз етілген үйдің экстерьері және қоршаған ортасының дизайн жобасы, заттық-кеңістіктік ортасы дизайндық ұйымдастырылды.

Тұрғын үйдің жобасын толығымен қарастыра отырып, жүргіншілерге қарасты серуендеуге арналған жүріп отыру жолдарының жан-жақтарын, әлемдік сапалы түрдегі әшекейлік қоршаулар мен сәнді гүлдермен толықтырылды.

Зерттеудің нәтижесі келесі журналдарда жарық көрді:

1. Бодық А.Б. Сәулеттік орта композициясында дизайндық пішін жасау мәселелері. // Құрылыс конструкцияларының өзекті мәселелерімен даму болашағы: инновациялар, модернизациялар және құрылыстағы энергия тиімділігі. Қазақстандағы Өзбекстан жылына арналған Біріккен Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының материалдар жинағы, 7-8 желтоқсан, 2018 ж.
2. Бодық А.Б. Анализ существующих рендер-программ и применение их на практике. Өнер және дизайндегі жаңашылдық. IV Халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары. Павлодар қ., 7-8 ақпан 2019 ж.
3. Бодық А.Б. Сәулеттік дизайн ортасын жобалаудағы эстетикалық үйлесімділік. Вестник КарГУ им. Е.А. Букетова.

Инновационный
Евразийский
университет

Инновациялық
Еуразия
университеті

СЕРТИФИКАТ

IV «Өнер мен дизайндағы жаңалық» атты
халықаралық ғылыми-практикалық
конференциясына қатысушы

А. Б. Бодыққа., Ж. М. Садыковаға,
А. К. Магруппбековаға берілді

Участнику IV Международной научно-
практической конференции
«Новое в искусстве и дизайне»

А. Б. Бодық., Ж. М. Садыковой,
А. К. Магруппбековой

ИНЕУ ректоры
профессор

М. Баяндин

Павлодар
2019 жылғы 7-8 ақпан

